

Handlingsprogram og økonomiplan 2026-2029 med årsbudsjett 2026: Høringssvar fra Foreldrenes Arbeidsutvalg (FAU)

Vedrørende forslag om kutt i økt grunnbemanning i barnehagene

FAU ønsker med dette høringssvaret å uttrykke sterk bekymring for forslaget om å redusere barnehagenes bemanning ned til minstekravet i bemanningsnormen. Vi mener at et slikt kutt vil få betydelige negative konsekvenser både for barna, de ansatte, foreldrene og på sikt også for skolene og kommunens økonomi.

Når vi vet at den nåværende økte bemanningen var avgjørende blant annet for at Vestlia barnehage kunne holde åpent en hel uke i november, mener vi at det er uforvarlig å kutte i bemanningen i dagens situasjon. Uten de ekstra stillingene ville ikke driften vært forsvarlig og både barn og foreldre måtte ha klart seg uten barnehagen. Det sier seg selv at stenging av en barnehage vil ha ringvirkninger i alle deler av lokalsamfunnet.

Nedenfor presenterer vi våre hovedargumenter for hvorfor kommunen **ikke bør gjennomføre foreslåtte bemanningskutt**, og hvorfor dagens økte grunnbemanning bør skjermes.

1. Kuttene vil forverre en allerede alvorlig nasjonal bemanningskrise

Barnehagesektoren i Norge står midt i en rekrutteringskrise, med faretruende lave søkertall til barnehagelærerutdanningene. Mange kommuner har store utfordringer med å rekruttere kvalifiserte ansatte. Å redusere bemanningen ned til et absolutt minimum vil svekke barnehagenes attraktivitet ytterligere og gjøre det enda vanskeligere å få tak i faglært personale. Det vil også øke risikoen for at erfarne ansatte slutter på grunn av økt belastning.

2. Kommunen bruker allerede dispensasjoner – bemanningskutt vil forsterke dette

I dag har kommunens barnehager allerede dispensasjoner fra utdanningskravet i fire av fem barnehager. Dette viser at vi i praksis ikke klarer å rekruttere nok kvalifiserte pedagoger. Hvis bemanningen reduseres ytterligere, vil belastningen øke og flere ansatte vil forsvinne. Resultatet blir økt bruk av dispensasjoner og lavere kompetansenivå — stikk i strid med nasjonale mål om kvalitet i sektoren.

3. Bemanningsnormen er et minimum, ikke et kvalitetsnivå

Bemanningsnormen er definert som et absolutt minimum for å sikre forsvarlig drift. Den er ikke utviklet som et kvalitetstak for god pedagogisk praksis. De nasjonale føringene er tydelige: høy kvalitet i barnehagen forutsetter tilstrekkelig bemanning, særlig for arbeid med språk, sosial kompetanse, foreldresamarbeid og inkluderende fellesskap. Å kutte

ned til minstekravet betyr at kommunen velger en modell som kun akkurat er forsvarlig — ikke en som sikrer god kvalitet.

4. Tidlig innsats blir vanskelig uten tilstrekkelig bemanning

Tidlig innsats i barnehagen er en av de mest kostnadseffektive og virksomme tiltakene vi har for å forebygge senere utfordringer hos barn. Dette gjelder særlig barn med forsinket språk, reguleringsvansker, sosial sårbarhet eller tospråklige behov. Når bemanningen reduseres, blir tiden til målrettet tidlig innsats kraftig svekket. Ansatte tvinges til å prioritere basale drift- og sikkerhetsoppgaver fremfor pedagogisk oppfølging.

5. Språkstimulering forutsetter nok voksne

Språkutvikling skjer best gjennom stabile, nære relasjoner til voksne og gjennom hyppige, individuelle språkhandlinger. Lavere bemanning gir mindre tid til slike aktiviteter. Dette rammer særlig barn som trenger ekstra språkstøtte og barn som lærer norsk som andrespråk. Språk er nøkkelen til senere læring, og svekket språkstimulering får følger langt inn i skoleløpet.

6. Konsekvensene for skolen blir store – og dyre

Det vi ikke investerer i tidlig, må skolen kompensere for senere. Dårligere språkutvikling og svak sosial kompetanse i førskolealder fører til økt behov for tiltak i skolen, som ekstraressurser, intensiv opplæring, spesialundervisning og mer omfattende PPT-arbeid. Disse tiltakene er betydelig dyrere enn å sikre god kvalitet i barnehagen. Å kutte i bemanningen nå kan derfor gi **vesentlig høyere kostnader senere**.

7. Lav bemanning svekker arbeidsmiljø og stabilitet

Redusert bemanning fører til økt arbeidsbelastning, mer stress og høyere sykefravær. Dette skaper mer uforutsigbarhet for barna og mer vikarbruk, som igjen reduserer kvaliteten ytterligere. Et godt arbeidsmiljø med nok bemanning er en forutsetning for å beholde dyktige ansatte og skape stabile relasjoner for barna.

8. Kutt gjør kommunen mindre attraktiv for både ansatte og barnefamilier

Kommuner som satser på kvalitet i barnehagene, inkludert bemanning over minstekravet, opplever bedre rekruttering, lavere turnover og mer attraktivitet for barnefamilier. Kommunen risikerer med dette kuttet å svekke sitt omdømme og redusere tilflytting. God barnehagekvalitet er en direkte investering i kommunens utvikling, trivsel og framtid.

Konklusjon

FAU mener at kommunen ikke bør redusere bemanningen i barnehagene ned til minstekravet. Dette vil svekke kvaliteten på tilbudet, redusere muligheten for tidlig innsats og språkstimulering, øke behovet for dispensasjoner, forverre rekrutteringssituasjonen og påføre skolen større kostnader i årene som kommer.

Vi oppfordrer kommunen til å opprettholde den økte grunnbemanningen og vise en tydelig satsing på kvalitet i barnehagen — for barnas skyld, for de ansattes trivsel og helse, for kommunens framtidige økonomi, og for at Hol skal fortsette å være et attraktivt sted for barnefamilier i fremtiden.